

Regeringens proposition

2007/08:118

En effektivare arbetslöshetsförsäkring

Prop.
2007/08:118

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 mars 2008

Fredrik Reinfeldt

Sven Otto Littorin
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

För finansiering av arbetslöshetsförsäkringen betalar arbetslöshetskassorna en förhöjd finansieringsavgift till staten. I propositionen föreslås att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift. Denna avgift ska betalas för varje kalendermånad och motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som arbetslöshetskassan har betalat ut under månaden. De begränsningsregler som gäller för en arbetslöshetskassas uttag av medlemsavgifter för att täcka den förhöjda finansieringsavgiften samt i fråga om den förhöjda finansieringsavgiftens storlek ska gälla även för arbetslöshetsavgiften. Det innebär bl.a. att en arbetslöshetskassa inte får ta ut medlemsavgift för att täcka arbetslöshetsavgiften av medlemmar som är arbetslösa och inte heller ta ut sådan medlemsavgift med mer än 300 kronor per månad av övriga medlemmar.

Det föreslås också att definitionen av vem som är arbetslös – och som därmed inte behöver betala medlemsavgift som avser att täcka arbetslöshetsavgift – ska utvidgas på visst sätt.

Vidare föreslås att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess görs tillämpliga på arbetslöshetskassornas verksamhet i ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem samt att en ny regel om sekretess i sådana ärenden för uppgift om enskilda personliga förhållanden förs in i sekretesslagen.

Därutöver föreslås att karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utökas från fem till sju dagar.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008 utom i fråga om karensvillkoret som föreslås träda i kraft den 7 juli 2008.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	11
3	Ärendet och dess beredning.....	12
4	Bakgrund.....	12
4.1	Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen.....	12
4.2	Statsbidrag.....	13
4.3	Förhöjd finansieringsavgift.....	13
4.4	Avgiftstak och undantag för förhöjd finansieringsavgift.....	14
4.5	När avgifter ska betalas till staten.....	14
4.6	Karensregler.....	15
5	Ändringar i lagen om arbetslöshetskassor.....	15
5.1	Finansieringsavgiftens beräkning.....	15
5.2	En ny arbetslöshetsavgift ersätter den förhöjda finansieringsavgiften.....	16
5.3	Begränsningsregler.....	19
5.4	Definitionen av arbetslös medlem.....	19
5.5	Följdändring för den kompletterande kassan.....	21
6	Handlingsoffentlighet och sekretess i ärenden om medlemsavgift för arbetslös.....	21
7	Ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring.....	25
8	Ikraftträdande.....	26
9	Konsekvenser.....	26
9.1	Ekonomiska konsekvenser.....	26
9.2	Jämställdhetskonsekvenser.....	29
10	Författningskommentar.....	30
10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	30
10.2	Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	32
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	33
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian En effektivare arbetslöshetsförsäkring (Ds 2007:47).....	34
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	35
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser.....	42

Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	43	Prop. 2007/08:118
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	49	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2008	51	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2007/08:118

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 41, 41 a, 48 och 87 §§ samt rubriken närmast före 48 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En arbetslöshetskassa *skall* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får inte för att täcka kostnaderna för den förhöjda finansieringsavgiften höja medlemsavgiften

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

Föreslagen lydelse

41 §¹

En arbetslöshetskassa *ska* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får dock inte för att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften ta ut

1. någon avgift av en medlem som är arbetslös i den mening som avses i 41 a §, eller
2. mer än 300 kronor i månaden i avgift per medlem av övriga medlemmar.

41 a §²

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *den förhöjda finansieringsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbets-

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad, eller del därav, som *arbetslöshetsavgiften* avser fått

1. arbetslöshetsersättning,
2. aktivitetsstöd,
3. utvecklingsersättning,
4. sjukpenning,
5. rehabiliteringspenning,

¹ Senaste lydelse 2006:1545.

² Senaste lydelse 2006:1545.

6. aktivitetsersättning, eller
7. tidsbegränsad sjukersättning,
och som under den månaden inte
utfört förvärvsarbete och inte
heller ska anses ha utfört för-
värvsarbete enligt 13 § lagen
(1997:238) om arbetslöshets-
försäkring.

Den som fått ersättning enligt
första stycket 4–7 ska, för att
anses som arbetslös, även under
hela den aktuella månaden

– ha saknat anställning, och
– om personen är företagare i
den mening som avses i 34 § lagen
om arbetslöshetsförsäkring, ha
varit arbetslös i den mening som
avses i 35 § samma lag.

Finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift³

Finansieringsavgift och arbets- löshetsavgift

48 §⁴

En arbetslöshetskassa skall till
staten betala en avgift för finansie-
ring av del av statens kostnader för
utbetalad ersättning för varje med-
lem som fanns i kassan den sista
dagen i kalendermånaden. Av-
giften skall motsvara 131 procent
av den under det löpande verk-
samhetsåret genomsnittligt ut-
betalade dagpenningen enligt
inkomstbortfallsförsäkringen
(finansieringsavgift).

En arbetslöshetskassa skall ut-
över avgiften enligt första stycket
för samma ändamål betala en
avgift för varje medlem i kassan
som inte var arbetslös i den
mening som avses i 41 a § under
kalendermånaden (förhöjd finan-
sieringsavgift). Denna avgift be-
räknas enligt följande:

En arbetslöshetskassa ska till
staten för varje kalendermånad
betala en finansieringsavgift för
finansiering av del av statens kost-
nader för utbetalad ersättning för
varje medlem som fanns i kassan
den sista dagen i månaden. Finan-
sieringsavgiften ska motsvara 131
procent av den under månaden
genomsnittligt utbetalade dag-
penningen enligt inkomstbortfalls-
försäkringen delat med tolv.

En arbetslöshetskassa ska till
staten utöver finansieringsavgiften
för varje kalendermånad betala en
arbetslöshetsavgift. Denna avgift
ska motsvara 33 procent av den
under månaden utbetalade in-
komstrelaterade arbetslöshets-
ersättningen.

När arbetslöshetskassan enligt

³ Senaste lydelse 2006:1545.

⁴ Senaste lydelse 2006:1545.

– från genomsnittet av en kassas totalt utbetalda dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen per månad och medlem under perioden juli till och med juni närmast föregående år subtraheras motsvarande belopp för samtliga kassor,

– skillnaden multipliceras med 0,000145,

– produkten multipliceras med 240,

– varefter 240 adderas till den senare produkten.

Avgiften enligt andra stycket skall dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning.

De avgifter som en arbetslöshetskassa skall betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter som täcker kostnaderna för arbetslöshetsavgiften ska denna vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § under den månad arbetslöshetsavgiften avser.

Finansieringsavgiften och arbetslöshetsavgiften får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

87 §⁵

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även

⁵ Senaste lydelse 2006:1545.

den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan. den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.
 2. När det gäller förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre föreskrifter.

2.2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100)¹ och bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.
10 §²

Sekretess gäller i ärende om arbetsförmedling eller yrkesvägledning för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Motsvarande sekretess gäller i ärende om arbetsvärd, antagning till arbetsmarknadsutbildning, hjälp och stöd vid arbetslöshet eller andra åtgärder i anställningsfrämjande syfte eller för att främja enskilds anpassning till arbetslivet. Sekretessen gäller dock inte beslut i ärende som avses i detta stycke.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *samt i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor* för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs.

I ärende hos Försäkringskassan eller domstol gäller 7 § i stället för första stycket.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

*Bilaga*³

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2004:786.

³ Senaste lydelse 2007:1339.

numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd Prop. 2007/08:118
av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238) och av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem (SFS 1997:239)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 5 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 7 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

-
1. Denna lag träder i kraft den 7 juli 2008.
 2. För den som har påbörjat en karenstid före lagens ikraftträdande ska 21 § i dess äldre lydelse tillämpas.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Arbetsmarknadsdepartementet har upprättats promemorian En effektivare arbetslöshetsförsäkring (Ds 2007:47). En sammanfattning av promemorian och promemorians lagförslag finns i *bilaga 1* och *2*. Promemorian har behandlats vid ett remissmöte den 22 januari 2008. En förteckning över remissinstanserna med uppgift om vilka som yttrat sig finns i *bilaga 3*. De skriftliga remissvaren, ett protokoll från remissmötet och en sammanställning av remissynpunkterna finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr A2007/6595/AE).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 28 februari 2008 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnittkapitel 6 samt i författningskommentaren.

Förslaget i övrigt avser ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Denna faller inte inom Lagrådets granskningsområde.

4 Bakgrund

4.1 Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen

Sverige har en arbetslöshetsförsäkring som i dag är frivillig. En utredning om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring är tillsatt (dir. 2007:100). Regeringen har beslutat om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2008:9). Utredningen ska lämna ett delbetänkande den 15 maj 2008 och ett slutbetänkande den 30 september 2008.

Arbetslöshetsförsäkringen administreras av för närvarande 34 arbetslöshetskassor som är ekonomiska föreningar. I december 2007 hade arbetslöshetskassorna ca 3,4 miljoner medlemmar. Arbetslöshetskassorna är uppdelade efter verksamhetsområden och rätt att bli medlem har den som uppfyller villkoren i arbetslöshetskassans stadgar om arbete inom arbetslöshetskassans verksamhetsområde. Medlemskap får dock beviljas endast den som under en sammanhängande period av fem veckor under minst fyra veckor har förvärvat arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och fortfarande arbetar i minst samma omfattning.

Ersättning lämnas antingen i form av grundbelopp (grundförsäkringen), eller i form av inkomstrelaterad ersättning (inkomstbortfallsförsäkringen). Grundbelopp lämnas till den som uppfyller ett arbetsvillkor men som inte är medlem i en arbetslöshetskassa, eller är medlem i en arbetslöshetskassa men inte uppfyller de villkor som gäller för rätt till inkomstrelaterad ersättning. Inkomstrelaterad ersättning lämnas till den

4.2 Statsbidrag

Statsbidrag till arbetslöshetskassor infördes 1935 och svarade då för cirka en tredjedel av försäkringens kostnader. Resterande del finansierades med medlemsavgifter. Statsbidraget har sedan dess ökat successivt. Vid mitten av 1960-talet betalade staten två tredjedelar och i början av 1980-talet finansierade staten ungefär 90 procent av ersättningen.

Till 1989 betalade arbetslöshetskassorna arbetslöshetsersättningen direkt till medlemmarna. Statsbidraget utbetalades till arbetslöshetskassorna i efterskott. Från och med 1989 får arbetslöshetskassorna i stället statsbidrag som betalas ut i direkt anslutning till att medlemmarna får ersättning. Arbetslöshetskassorna ersätter sedan staten för sin del av kostnaderna via den så kallade finansieringsavgiften.

Finansieringsavgiftens storlek är kopplad till den genomsnittligt utbetalade dagpenningen i respektive arbetslöshetskassa. Avgiften beräknas med utgångspunkt i antalet medlemmar som fanns i kassan den kalendermånad för vilken avgiften skall betalas och motsvarar per medlem 131 procent av den genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen under månaden delat med tolv. Motsvarande belopp ingår i den avgift medlemmarna betalar till arbetslöshetskassan. Samtidigt som finansieringsavgiften infördes skapades ett utjämningssystem som skulle motverka skillnader i nivån på medlemsavgiften orsakade av att vissa kassor hade högre administrativa kostnader på grund av hög arbetslöshet eller få medlemmar.

År 2006 betalades cirka 27 miljarder kronor ut i arbetslöshetsersättning, varav 25 miljarder kronor avsåg dagpenning inom ramen för inkomstbortfallsförsäkringen. Arbetslöshetskassorna betalade cirka 3 miljarder kronor i finansieringsavgift till staten. I praktiken stod staten alltså för ungefär 90 procent av utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen.

4.3 Förhöjd finansieringsavgift

Det system som var i funktion mellan 1989 och 2007 innebar att staten betalade en mycket stor del av utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom det inte fanns någon koppling mellan arbetslöshetskassornas avgifter och hur mycket ersättning som betalades ut stod staten i realiteten dessutom för hela den ökade kostnad som uppstod om arbetslösheten steg.

I januari 2007 infördes, utöver den befintliga finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna fortfarande betalar, en så kallad förhöjd finansieringsavgift som arbetslöshetskassorna är skyldiga att betala till staten. Syftet med den förhöjda finansieringsavgiften var att öka egenfinansieringen i arbetslöshetsförsäkringen för att på så sätt skapa incitament att minska kostnaderna för arbetslöshetsersättningen. Samtidigt som den förhöjda finansieringsavgiften infördes togs det tidigare använda ut-

jämningssystemet bort. Även den skattemässiga avdragsrätten för medlemsavgift till arbetslöshetskassa togs bort då.

Den förhöjda finansieringsavgiften beräknas med utgångspunkt från respektive arbetslöshetskassas utbetalningar av inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning i förhållande till den genomsnittliga kassans utbetalningar. På så sätt blir avgiften högre i kassor med höga utbetalningar och lägre i kassor med låga utbetalningar. Med beräkningsformeln för den förhöjda finansieringsavgiften ger dock en förändring av utbetalad arbetslöshetsersättning relativt begränsat genomslag på avgiften. Det är bara drygt tre procent av en förändring som kommer att påverka avgiftens storlek. Eftersom den förhöjda finansieringsavgiften beräknas på utbetalningarna juli till juni närmast föregående år tar det dessutom tid innan en förändring får genomslag.

4.4 Avgiftstak och undantag för förhöjd finansieringsavgift

Den förhöjda finansieringsavgift som arbetslöshetskassan betalar in till staten ska som mest uppgå till 300 kronor per medlem som inte är arbetslös och månad. Endast en arbetslöshetskassa betalade den maximala avgiften vid införandet.

En annan begränsning är att en arbetslöshetskassas skyldighet att betala finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift tillsammans inte får överstiga vad kassan betalar ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser. De kassor som enligt beräkningen är skyldiga att betala en förhöjd finansieringsavgift, vilken tillsammans med finansieringsavgiften överstiger utbetalad inkomstrelaterad ersättning, får en nedsättning i den förhöjda finansieringsavgiften så att de betalar in lika mycket i finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift sammantaget som de betalar ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsprincipen.

Staten ålägger inte arbetslöshetskassan att betala förhöjd finansieringsavgift för medlemmar som är arbetslösa. Som arbetslös räknas den som för den kalendermånad eller del därav som den förhöjda finansieringsavgiften avser fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte förvärvat arbetat eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

Arbetslöshetskassorna får inte ta ut medlemsavgift med mer än 300 kronor för att täcka kostnaden för den förhöjda finansieringsavgiften. För arbetslösa får arbetslöshetskassan inte alls i medlemsavgiften inkludera avgift för att täcka kostnaderna för den förhöjda finansieringsavgiften.

4.5 När avgifter ska betalas till staten

När den förhöjda finansieringsavgiften ska betalas till staten regleras i 10 § förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor. Där framgår att avgiften för varje månad ska betalas senast vid utgången av den följande månaden. Om en arbetslöshetskassa finner anledning att särskilt kontrollera om en medlem varit arbetslös får kassan vänta med att betala

avgiften till utgången av tredje månaden efter den månad som avgiften avser. Av 11 a § samma förordning framgår att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får medge att en arbetslöshetskassa betalar förhöjd finansieringsavgift vid en senare tidpunkt än den som följer av 10 § om avgiften avser en medlem som inte har betalat medlemsavgiften. För 2007 och 2008 har Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen beviljat sådana anstånd.

4.6 Karensregler

Bestämmelser om karens har med undantag för en kortare period i början av 1990-talet funnits i arbetslöshetsförsäkringen sedan den första kassaförordningen trädde i kraft 1935. Nuvarande karensvillkor tillkom vid återinförandet 1993 och har därefter varit oförändrat.

Motiven för karensdagarna har varit flera. Ett har varit att den sökande den närmaste tiden efter arbetslöshetens inträde ansetts ha tillgångar till förfogande för såväl sitt som sin familjs uppehälle. Ett annat har varit att det vid arbetslöshet behövs tid för att pröva den arbetslöses situation och överväga lämpliga åtgärder och att karensvillkoret skulle kunna sortera bort de arbetslösa som klarar sig själva och bara är arbetslösa en mycket begränsad tid. Detta skulle då bidra till att minska arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas arbetsbörda.

Nuvarande karensvillkor innebär att sökanden inte har rätt till dagpenning förrän han eller hon under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös fem dagar. I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karensen fullgjorts.

5 Ändringar i lagen om arbetslöshetskassor

5.1 Finansieringsavgiftens beräkning

Regeringens förslag: Det ska framgå direkt av lagtexten hur finansieringsavgiften beräknas.

Promemorians förslag: Inget förslag lämnades i detta avseende.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans berör frågan.

Skälen för regeringens förslag: En arbetslöshetskassa betalar för varje kalendermånad en finansieringsavgift till staten för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i månaden. Avgiften motsvarar 131 procent av den under månaden genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen delat med tolv. Enligt regeringens mening framgår inte detta tydligt av lagtexten. Denna bör därför justeras i nämnda avseende.

5.2 En ny arbetslöshetsavgift ersätter den förhöjda finansieringsavgiften

Regeringens förslag: En arbetslöshetskassa ska för varje kalendermånad betala en arbetslöshetsavgift till staten. Den ska beräknas på ett sådant sätt att kopplingen mellan den utbetalade arbetslöshetsersättningen och avgiftens storlek ökar. Avgiften ska motsvara 33 procent av den under månaden utbetalade inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans ställer sig oreserverat bakom förslaget. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* ställer sig i princip positiv till förslaget. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Arbetslöshetskassornas samorganisation* avstyrker förslaget. Övriga remissinstanser som yttrat sig över förslaget framför synpunkter i olika avseenden. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* påtalar att det är tveksamt vilka möjligheter en enskild arbetslöshetskassa har att påverka arbetslösheten och därmed medlemsavgiftens storlek inom sitt verksamhetsområde. *Arbetsgivarverket* anser att den föreslagna kopplingen mellan avgiften och arbetslösheten i och för sig är bra eftersom den ökar det försäkringsmässiga inslaget hos arbetslöshetsförsäkringen men verket ifrågasätter systemets effekter på lönebildningen. *Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering* anser att förslaget är mer ändamålsenligt än nuvarande system men menar att det finns skäl att tro att lönebildningseffekterna blir ganska begränsade. Institutet påtalar även risken för att avgiftsskillnader kassorna emellan kan medföra en ökning av antalet medlemmar som byter kassa. *LO* och *Facken inom industrin* anser att systemet, att genom en avgift söka påverka lönebildningen, innebär ett avsteg från den svenska modellen och kan skapa incitament för bl.a. kollektivavtal med kortare löptid. *LO* anför vidare att arbetslösheten inte påverkas enbart av lönebildningen utan även av andra faktorer och påtalar att differentierade avgifter slår hårdare mot grupper som har låg lön eller arbetar inom yrken där det förekommer värdediskriminering. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* ifrågasätter om det finns empiriskt eller vetenskapligt stöd för att differentierade avgifter får avsedd effekt på lönebildningen och menar att det vid bestämmandet av avgiftens utformning bortses från de institutionella förhållanden som råder på den svenska arbetsmarknaden. *TCO* påtalar också att det i många fall inte finns någon direkt koppling mellan en enskild arbetslöshetskassa och den bransch eller det avtalsområde som medlemmarna verkar inom och ger som exempel den nybildade arbetstagarorganisationen Unionens arbetslöshetskassa som omfattar ett hundratal avtalsområden. *Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)* bejaktar regeringens strävan att göra arbetslöshetsförsäkringen mer försäkringsmässig men anser att förslaget inte i tillräckligt utsträckning bidrar till ökad försäkringsmässighet. *SACO* bedömer det som tveksamt om förslaget kommer att få de konsekvenser som regeringen eftersträvar.

Arbetslöshetskassornas samorganisation anser att det saknas belägg för att ökade skillnader i avgifter skulle påverka lönebildningen eller arbetslösheten inom den enskilda arbetslöshetskassan på det sätt förslaget utgår ifrån. *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* ställer sig frågande till hur kassan, som är fristående och saknar koppling till arbetstagar- eller branschorganisation, ska kunna påverka lönebildningen och anser förslaget vara ett steg i fel riktning när det gäller att upprätthålla skiljelinjen mellan förbund och arbetslöshetskassa. Kassan har dock inga invändningar angående avgiftens storlek. *Svenskt Näringsliv* anser att arbetslöshetsavgiften inte kommer att spegla arbetslöshetsrisken på ett riktigt sätt. *Statskontoret* har funnit det svårt att ta ställning till förslaget och efterfrågar en mer långsiktig konsekvensbeskrivning. *Sveriges Kommuner och Landsting* anmärker på den korta remisstiden och anser att frågan om införande av en arbetslöshetsavgift bör behandlas först i samband med behandling av frågan om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. *ILO-kommitténs sekretariat* har anmärkt att förslaget inte innehåller någon granskning av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner. *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd* har anfört att förslaget kommer att få genomgripande och negativa konsekvenser för de arbetslöshetskassor som är verksamma inom kulturområdet.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, LO, TCO, Arbetslöshetskassornas samorganisation och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* påtalar därutöver att det nya sättet att beräkna avgiften till staten kommer att innebära att arbetslöshetskassornas verksamhet med hantering av medlemsavgifterna kommer att försvåras. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* och *Arbetslöshetskassornas samorganisation* framför att förslaget kan förväntas medföra en utökad administration och ökade kostnader för både kassorna och medlemmarna. *Arbetslöshetskassornas samorganisation* befarar att systemet med s.k. arbetsgivaruppbörd, dvs. där medlemsavgiften inhämtas av arbetsgivaren genom löneavdrag, kan försvåras eller till och med riskeras genom ett införande av arbetslöshetsavgiften.

Skälen för regeringens förslag: Den förhöjda finansieringsavgiften har enligt regeringens mening skapat drivkrafter för att minska den utbetalade arbetslöshetsersättningen, men dessa är inte tillräckligt starka. Den förhöjda finansieringsavgiften bör därför ersättas med en arbetslöshetsavgift som bestäms på ett sådant sätt att kopplingen mellan den utbetalade arbetslöshetsersättningen och avgiftens storlek ökar. Detta kan bidra till att ytterligare stärka drivkrafterna för en ansvarsfull löneutveckling som inte leder till arbetslöshet samt stärka incitamenten för att undvika felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning.

En tydligare koppling mellan utbetald ersättning och avgiftens storlek uppnås genom att arbetslöshetsavgiften motsvarar en bestämd andel av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som arbetslöshetskassan betalat ut under den månad avgiften avser. Därigenom får den utbetalade arbetslöshetsersättningen ett direkt genomslag på avgiften. Trots de invändningar som framförs från remissinstansernas sida anser regeringen att promemorians förslag bör genomföras. En rimlig fördelning mellan statlig finansiering och egenfinansiering uppnås med en arbetslöshets-

avgift som motsvarar 33 procent av utbetald inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.

Den nu föreslagna ändringen av avgiftssystemet kommer att innebära att storleken på en arbetslöshetskassas avgift till staten går att fastställa så snart det är känt hur mycket arbetslöshetsersättning som betalats ut under månaden. Antalet betalande medlemmar kommer att påverka avgiften till staten enbart för de arbetslöshetskassor som når upp till taket. För övriga kassor kommer avgiften till staten att kunna bestämmas på ett tidigare stadium än i dag. För dessa kassor kan således förväntas en minskad och förenklad administration kring beräkningen av arbetslöshetsavgiften.

Det förändrade sättet att beräkna avgiften på kommer däremot, som några remissinstanser påtalat, att öka svårigheterna för arbetslöshetskassorna när det gäller att bestämma medlemsavgiftens storlek. Detta är en konsekvens av att arbetslöshetsavgiften inte, som den förhöjda finansieringsavgiften, fastställs i förhand på årsbasis utan bestäms i efterhand per månad. Arbetslöshetskassorna kommer därmed att behöva basera uttaget av medlemsavgift på prognoser över kommande utbetalningar av arbetslöshetsersättning och antalet betalande medlemmar. Kassorna kan även komma att behöva förändra medlemsavgiften under året.

Regeringen är medveten om de svårigheter som föreligger i detta hänseende men anser att dessa inte bör överdrivas. Regeringen är övertygad om att arbetslöshetskassorna kommer att klara av detta arbete. Det saknas också skäl att befara att de förändringar som nu föreslås medför att det hos vissa arbetslöshetskassor förekommande systemet med arbetsgivaruppbörd av praktiska skäl inte kommer att kunna behållas.

Arbetslöshetskassornas samorganisation framför att det, för att förenkla arbetslöshetskassornas arbete och för att förhindra att kassorna tvingas betala in avgifter till staten som de inte får täckning för av medlemmarna, i författning bör regleras närmare vad som gäller i förhållandet mellan arbetslöshetskassorna och medlemmarna i vissa frågor. Organisationen har bl.a. föreslagit regler som ger arbetslöshetskassorna möjlighet att ta ut preliminära medlemsavgifter samt anger en tidsgräns för den enskildes möjligheter att göra gällande rätten till en lägre medlemsavgift. Regeringen har emellertid inte i detta lagstiftningsärende möjlighet att överväga någon särskild reglering i nämnda avseenden.

5.3 Begränsningsregler

Regeringens förslag: En arbetslöshetskassa får inte, för att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften, i medlemsavgift ta ut något belopp av en medlem som är arbetslös i den mening som avses i lagen eller ta ut mer än 300 kronor i månaden av varje medlem i övrigt.

När arbetslöshetskassan enligt lagen är förhindrad att ta ut medlemsavgifter som täcker kostnaderna för arbetslöshetsavgiften ska denna vara 300 kronor per månad för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i lagen. Vidare får finansieringsavgiften och arbetslöshetsavgiften tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad som avgifterna avser.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenskt Näringsliv* anser att det inte bör finnas något avgiftstak. Ingen av remissinstanserna i övrigt berör frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Begränsningsreglerna för den nuvarande förhöjda finansieringsavgiften bör gälla även för den nu föreslagna arbetslöshetsavgiften, avseende både det belopp som arbetslöshetskassorna ska betala in till staten och den avgift från medlemmarna som kassorna kan ta ut för att finansiera avgiften. Det innebär att arbetslöshetsavgiften som mest kan uppgå till 300 kronor i månaden per medlem som inte är arbetslös. Det innebär också att arbetslöshetskassan inte kan finansiera arbetslöshetsavgiften genom medlemsavgifter från arbetslösa och att den del av medlemsavgiften som avser arbetslöshetsavgiften högst kan uppgå till 300 kronor per månad för medlem som inte är arbetslös. Vidare innebär det att en arbetslöshetskassa inte ska betala in mer i finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift sammanlagt än den betalar ut i inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning. Lagtexten bör emellertid utformas på ett enklare och tydligare sätt än tidigare.

5.4 Definitionen av arbetslös medlem

Regeringens förslag: Som arbetslös ska även den anses som för den kalendermånad, eller del därav, som arbetslöshetsavgiften avser fått utvecklingsersättning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som under den månaden inte utfört förvärvsarbete och inte heller ska anses ha utfört förvärvsarbete enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. För att anses som arbetslös ska den som fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning vidare under hela den aktuella månaden ha saknat anställning och, om personen varit företagare i den mening som avses i lagen om arbetslöshetsförsäkring, ha varit arbetslös sådan i den lagens mening.

Promemorians förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens. Promemorians förslag till utvidgad definition i fråga om sjukskrivna undantar dock inte personer som utfört eller ska anses ha utfört förvärvsarbete eller som bedrivit verksamhet som företagare.

Remissinstanserna: *Sveriges Kommuner och Landsting* och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* tillstyrker förslaget. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* instämmer i huvudsak i förslaget. *Arbetslöshetskassornas samorganisation*, *TCO* och *LO* anser att den föreslagna definitionen är för snäv. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen*, *Arbetslöshetskassornas samorganisation* och *Arbetsförmedlingen* anmärker att förslaget medför skillnader i tillämpningen mellan olika grupper av förvärvsarbetande. *Försäkringskassan* anser att det är oklart vem som ska informera arbetslöshetskassan om att en medlem fått ersättning eller utfört arbete. *Arbetslöshetskassornas samorganisation* anser att det i författning bör anges att det är den enskilde som har att styrka arbetslöshet.

Skälen för regeringens förslag: Som arbetslös enligt den nuvarande definitionen räknas bl.a. den som under deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program får aktivitetsstöd enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd och som inte utfört förvärvsarbete. Enligt regeringens mening är det rimligt att även personer som deltar i jobbgarantin för ungdomar och uppbär utvecklingsersättning enligt nämnda förordning på motsvarande sätt bör definieras som arbetslösa.

Definitionen av vem som är arbetslös bör vidare enligt regeringens uppfattning utvidgas så att den också omfattar personer som får sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och saknar anställning. Det innebär, som en del remissinstanser anmärkt, att den som har ett arbete inte omfattas av definitionen. Regeringen anser dock att den grupp av sjukskrivna som ska undantas från arbetslöshetsavgift bör begränsas till personer som saknar ett arbete.

Några remissinstanser, däribland *Arbetsförmedlingen*, har påtalat att den i promemorian föreslagna utvidgningen av definitionen kommer att innefatta även personer som bedriver verksamhet som företagare eller som fått avgångsvederlag. Det har också, från bl.a. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen*, anmärkts att definitionen inte kommer att omfatta den som är tjänstledig från en anställning av hälsoskäl, och i praktiken är arbetslös, om denna person blir sjukskriven under en hel månad. Regeringen finner skäl att framhålla att den valda definitionen inte medför att personer som i dag är befriade från avgift kommer att behöva betala avgift, men däremot att ytterligare personer kommer att undantas från avgift. Regeringen finner dock anledning att beakta vad som framförts om att definitionen inrymmer även personer som bedriver verksamhet som egenföretagare eller har inkomster med anledning av en tidigare anställning. Det föreslås därför att det, utöver kravet på avsaknad av anställning, krävs att den som varit sjukskriven inte utfört förvärvsarbete eller anses ha utfört förvärvsarbete enligt 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och, för det fall personen varit företagare i den mening som avses i nämnda lag, även varit arbetslös sådan i den mening som avses i lagen.

Den medlem som önskar tillgodoräkna sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös bör liksom enligt nuvarande ordning ha skyldighet att visa att förutsättningarna för detta är uppfyllda (jfr prop. 2006/07:15 s. 51). Från bl.a. *Försäkringskassan* och *Arbetslöshetskassornas samorganisation* har påtalats att det för att möjliggöra ett utökat elektroniskt informationsutbyte mellan arbetslöshetskassorna och Försäkringskassan i nu aktuellt avseende krävs författningsändringar. Regeringen kan dock inte i detta lagstiftningsärende föreslå några ändringar i fråga om Försäkringskassans uppgiftsskyldighet gentemot arbetslöshetskassorna.

5.5 Följdändring för den kompletterande kassan

Regeringens förslag: Reglerna om arbetslöshetsavgift samt den utökade definitionen av vem som är att anse som arbetslös ska gälla även anslutna i den kompletterande kassan.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans berör frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: I lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor finns särskilda regler för den kompletterande arbetslöshetskassan. Medlemmar i en arbetslöshetskassa motsvaras av anslutna till den kompletterande kassan. Reglerna om medlemsavgifter samt finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift gäller för anslutna till den kompletterande kassan. Detsamma bör gälla även för de ändrade regler som nu föreslås i avsnitt 5.2–5.4.

6 Handlingsoffentlighet och sekretess i ärenden om medlemsavgift för arbetslös

Regeringens förslag: Regler om handlingsoffentlighet och sekretess görs tillämpliga hos arbetslöshetskassorna i verksamhet som avser prövning av medlemsavgift för arbetslös medlem genom att den ärendetypen hos kassorna läggs till i bilagan till sekretesslagen.

En särskild bestämmelse om sekretess för uppgifter i ärenden om medlemsavgift för arbetslös införs i sekretesslagen. Sekretess ska gälla i sådana ärenden för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Arbetsförmedlingen*, *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen*, *Sveriges Kommuner och Landsting*, *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* och *SACO* tillstyrker förslaget. *LO* anser att förslaget inte får genomföras på ett sådant sätt att det försvårar möjligheterna till ett sammanhållet medlemskap i fackförbund och arbetslöshetskassa. *Arbetslöshetskassornas samorganisation* har inget att invända mot

förslaget i sak men anser att sekretessbestämmelsen bör utformas så att uppgift om avgiftens storlek inte omfattas av sekretess. Arbetslöshetskassornas samorganisation anser också att det i sekretessförordningen bör införas ett undantag för arbetslöshetskassorna beträffande skyldigheten att registrera allmänna handlingar i aktuella ärenden.

Skälen för regeringens förslag

De nu föreslagna ändringarna i definitionen av vem som ska anses som arbetslös enligt lagen om arbetslöshetskassor innebär att som arbetslös kommer räknas bl.a. personer som fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning och tidsbegränsad sjukersättning.

Om en medlem i en arbetslöshetskassa önskar tillgodogöra sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös enligt den nu föreslagna definitionen kan det förekomma att medlemmen måste lämna in känsliga uppgifter till arbetslöshetskassan, t.ex. om sitt hälsotillstånd och om perioder under vilka sjukpenning har betalats ut. Om arbetslöshetskassans beslut överklagas kan samma uppgifter föras vidare och i sista hand hamna hos regeringen.

Enligt 7 kap. 1 c § sekretesslagen gäller sekretess inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilda hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. Till personliga förhållanden räknas också uppgifter om personens ekonomiska förhållanden (se Sekretesslagen – En kommentar, Regner m.fl., s. 7:6 jämfört med III:17). För anställda inom privat bedriven hälso- och sjukvårdsverksamhet gäller tystnadsplikt för motsvarande uppgifter, 2 kap. 8–9 §§ lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

När Försäkringskassan hanterar ärenden som rör de ovan nämnda ersättningsformerna gäller också sekretess för uppgift om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, dock med ett s.k. rakt skaderekvisit. Det innebär här att uppgiften omfattas av sekretess om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs. (7 kap. 7 § sekretesslagen.)

Någon särskild sekretess- eller tystnadspliktsbestämmelse för uppgifter i ärenden om medlemsavgift hos en arbetslöshetskassa finns emellertid inte. När det gäller ärenden om arbetslöshetsersättning finns en bestämmelse om sekretess i 7 kap. 10 § andra stycket sekretesslagen för uppgift om enskilda personliga förhållanden, men den sekretessregeln gäller alltså endast i ärenden om ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och det är endast i denna verksamhet hos arbetslöshetskassorna som reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess är tillämpliga. Som nämnts finns inte heller någon regel om tystnadsplikt som kan bli tillämplig i ärenden om medlemsavgiftens storlek.

Mot denna bakgrund finns det skäl att överväga bl.a. hur den enskildes integritet ska skyddas från det faktum att uppgifter som är föremål för sekretess eller tystnadsplikt inom såväl hälso- och sjukvården som hos Försäkringskassan inte omfattas av motsvarande skydd hos arbetslös-

Handlingsoffentlighet och sekretess

Arbetslöshetskassorna är inte myndigheter utan enskilda subjekt åt vilka förvaltningsuppgift överlämnats enligt 11 kap. 6 § regeringsformen. Eftersom arbetslöshetskassorna inte är och inte heller jämställs med myndigheter omfattas de i princip inte av tryckfrihetsförordningen eller sekretesslagen (1980:100) och därmed inte av handlingsoffentlighet och sekretess. Reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess har dock gjorts tillämpliga även för vissa enskilda organ som på statens uppdrag handhar förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning eller liknande. Detta har lagtekniskt skett genom en hänvisning i 1 kap. 8 § andra stycket sekretesslagen till bilagan till sekretesslagen. På detta sätt har för arbetslöshetskassornas del reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess gjorts tillämpliga på den del av verksamheten som avser prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning.

I förarbetena till sistnämnda lagändring (prop. 2000/01:129 s. 43–51) diskuterades relativt ingående behovet av handlingsoffentlighet och insyn i arbetslöshetskassornas verksamhet med administration av arbetslöshetsförsäkringen. Utgångspunkten för bedömningen var att handlingsoffentlighet ska gälla i verksamhet som utgör myndighetsutövning (jfr prop. 1986/87:151 s. 148–151). Eftersom arbetslöshetskassornas handläggning av ärenden om ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen innefattar myndighetsutövning ansåg regeringen att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess skulle göras tillämpliga i denna del av verksamheten. Regeringen fann däremot inte skäl att överväga frågan om handlingsoffentlighet skulle införas hos arbetslöshetskassorna även med avseende på medlemskapsärenden. Regeringen underströk att frågan om hanteringen av sådana ärenden utgör myndighetsutövning eller inte, fick tas upp i ett annat sammanhang.

Regeringen avser inte att i detta sammanhang på något mera principiellt sätt ta ställning till under vilka förutsättningar arbetslöshetskassornas hantering av medlemskapsärenden innefattar myndighetsutövning eller inte. Ärenden om medlemsavgiftens storlek kan emellertid komma att innefatta känsliga personuppgifter, t.ex. om sjukskrivningsperioder, som det finns behov av att skydda. Det kan ske antingen genom att sekretesslagens regler görs tillämpliga på denna typ av ärenden eller att en särskild tystnadsplikt införs. Regeringen konstaterar att de aktuella ärendena innefattar en prövning av lagstadgade krav som ger arbetslösa rätt till en mer förmånlig behandling i avgiftshänseende och således är av sådan karaktär att de måste anses innefatta myndighetsutövning. Till detta kommer, som nämnts ovan, att arbetslöshetskassornas beslut kan överklagas.

Med hänsyn till det anförda är det följdriktigt och konsekvent att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess görs tillämpliga även på ärenden som avser prövning av medlemsavgiftens storlek för arbetslös medlem i en arbetslöshetskassa. Därigenom tillgodoses allmänhetens behov av insyn i denna del av verksamheten samtidigt som den nu

aktuella sekretessproblematiken ges en lösning. I bilagan till sekretesslagen bör således anges att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess är tillämpliga i arbetslöshetskassornas verksamhet rörande prövning av ärenden om medlemsavgift för arbetslös.

Lagrådet har anfört att den av regeringen intagna ståndpunkten får långtgående konsekvenser för endast en avgränsad del av arbetslöshetskassornas handläggning av medlemskapsärenden medan handläggningen i övrigt av sådana ärenden inte alls berörs. Enligt *Lagrådets* mening är det mot den bakgrunden tvivelaktigt om de föreslagna lagändringarna bör genomföras utan en mera ingående analys av lagstiftningens följder när det gäller ärendenas praktiska hantering.

Utgångspunkten är att handlingsoffentlighet ska gälla i verksamhet som utgör myndighetsutövning. Eftersom arbetslöshetskassornas verksamhet med prövning av medlemsavgift för arbetslös medlem är att betrakta som myndighetsutövning talar således starka skäl för att snarast tillgodose allmänhetens behov av insyn i denna verksamhet. Enligt regeringens mening är det vidare av stor vikt att enskilda medlemmar redan i detta sammanhang ges ett skydd för uppgifter som kan komma att ges in till en arbetslöshetskassa, eller till en instans som prövar överklagande av arbetslöshetskassans beslut, med anledning av de ovan föreslagna reglerna om utvidgad definition av arbetslöshetsbegreppet. Trots *Lagrådets* invändning anser regeringen därför att de föreslagna ändringarna av sekretesslagen bör genomföras. Det kan dock finnas skäl att i ett senare lagstiftningsärende överväga den fråga som *Lagrådet* har tagit upp.

Regeringen avser inte att inom ramen för detta lagstiftningsärende överväga om det finns skäl att, som *Arbetslöshetskassornas samorganisation* påtalat, genom tillägg i sekretessförordningen (1980:657) undanta arbetslöshetskassorna från skyldigheten att registrera allmänna handlingar i ärenden om medlemsavgift för arbetslös. Det finns dock skäl att se över denna fråga i samband med genomförandet av de förordningsändringar som förslaget i övrigt föranleder.

En ny sekretessbestämmelse

För att säkerställa att känsliga personuppgifter rörande t.ex. sjukskrivningsperioder som getts in till arbetslöshetskassa omfattas av motsvarande sekretess som hos Försäkringskassan bör en ny regel om sekretess införas i ärenden om medlemsavgift för arbetslös. Sekretessen bör gälla med ett rakt skaderekvisit, dvs. för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs.

Ett införande av handlingsoffentlighet och sekretess i nu aktuella ärenden innebär att arbetslöshetskassorna har att pröva varje begäran om utlämnande av uppgifter enligt reglerna i tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen. *Arbetslöshetskassornas samorganisation* har anfört att den föreslagna formuleringen i sekretesslagen medför att alla handlingar i aktuella ärenden sekretessbeläggs och att bestämmelsen därför bör utformas så att sekretessen inte omfattar uppgift om medlemsavgiftens storlek. Med anledning därav vill regeringen anmärka att sekretessen

omfattar uppgifter i handlingar och inte handlingarna i sig. Arbetslöshetskassan har således att i det enskilda fallet pröva om en viss uppgift omfattas av sekretess eller inte. Beträffande den närmare bedömningen i det avseendet hänvisas till författningskommentaren. Det bör framhållas att behovet för arbetslöshetskassorna att rutinmässigt lämna ut uppgifter till t.ex. en arbetstagarorganisation eller annat enskilt organ kan lösas genom att den enskilde ger sitt samtycke till överföringen. Därigenom bryts eventuell sekretess för uppgifterna enligt 14 kap. 4 § sekretesslagen.

I beslut om medlemsavgift rörande arbetslös kan det förekomma uppgifter som inte kan lämnas ut utan att det är till men för den enskilde. Med hänsyn därtill anser regeringen att sekretessen bör omfatta även uppgifter i beslut. Något undantag från sekretessen för uppgifter i beslut på sätt som gäller enligt 7 kap. 10 § första stycket sekretesslagen bör därför inte göras. Eftersom utgångspunkten vid ett rakt skaderekvisit är att handlingsoffentlighet gäller är det av stor vikt att beslut i nu aktuella ärenden utformas med beaktande av detta.

Meddelarfriheten är inte inskränkt för uppgifter som i dag omfattas av sekretess hos arbetslöshetskassorna. Den bör inte heller inskränkas för uppgifter som nu föreslås omfattas av sekretess.

7 Ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring

Regeringens förslag: Karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utökas från fem till sju dagar.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Arbetsgivarverket* tillstyrker förslaget. *Företagarna* har inget att invända mot förslaget. *Svenskt Näringsliv* anser att förslaget överensstämmer med försäkringens syfte. *LO*, *SACO*, *Arbetslöshetskassornas samorganisation* och *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* avstyrker förslaget. *TCO* ställer sig negativ till förslaget. *Försäkringskassan* anser att en utökning av antalet karensdagar riskerar att leda till att fler personer söker sig till sjukförsäkringen. *Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering* anser att det finns goda argument för att ha karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen men menar att nuvarande karensvillkor torde vara tillräckligt.

Skälen för regeringens förslag: Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som lämnar ekonomisk ersättning under en period av omställning vid ofrivillig arbetslöshet. Karensvillkoret har en viktig funktion i säkerställandet av att redan sysselsatta undviker mellanliggande arbetslöshetsperioder i samband med arbetsbyte. Karensvillkoret syftar också till att undvika att arbetslöshetsförsäkringen används av dem som är arbetslösa mycket begränsad tid. Enligt regeringens mening bör dessa effekter förstärkas. Trots de invändningar som framförs från remissinstanserna föreslår regeringen därför att karensvillkoret utökas i enlighet med promemorians förslag.

Regeringens förslag: Föreslagna ändringar av lagen om arbetslöshetskassor och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 juli 2008. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för förhöjd finansieringsavgift som avser tid före ikraftträdandet.

Föreslagen ändring av lagen om arbetslöshetsförsäkring ska träda i kraft den 7 juli 2008. För den som påbörjat en karenperiod före lagens ikraftträdande ska 21 § i dess äldre lydelse tillämpas.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Småföretagarnas Arbetslöshetskassa* anser att de under avsnitt 5.4 och kapitel 6 föreslagna lagändringarna bör träda i kraft den 1 oktober 2008.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att ändringarna i lagen om arbetslöshetskassor genomförs så snart som möjligt. Regeringen anser att lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2008. Äldre föreskrifter bör fortsätta att tillämpas för förhöjd finansieringsavgift som avser tid före lagens ikraftträdande.

Ändringarna i sekretesslagen bör träda i kraft vid samma tidpunkt som ändringarna i lagen om arbetslöshetskassor eftersom det är från och med den tidpunkten som det kan bli aktuellt att enskilda till arbetslöshetskassorna lämnar in känsliga personuppgifter som bör omfattas av sekretess.

Av praktiska skäl bör det nya karensvillkoret träda i kraft en måndag och det föreslås därför att ändringen i lagen om arbetslöshetsförsäkring träder i kraft måndagen den 7 juli 2008. Det nya utökade karensvillkoret bör dock inte slå igenom för den som före lagens ikraftträdande har inlett en sammanhängande period om tolv månader inom vilken karensdagarna ska fullgöras. I dessa fall bör det gamla villkoret om fem dagars karens gälla till dess tolv månadersperioden har löpt ut.

9 Konsekvenser

9.1 Ekonomiska konsekvenser

Arbetslöshetsavgiften ger ökade drivkrafter

Arbetslöshetsavgiften kommer att motsvara 33 procent av arbetslöshetskassans utbetalningar av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Avgiften kommer således att bli lägre i kassor med låga utbetalningar än i kassor med höga.

Med den nya arbetslöshetsavgiften får en minskning i arbetslösheten för en viss arbetslöshetskassa, och därmed i utbetalningarna, ett direkt genomslag i form av lägre avgifter. På motsvarande sätt får en ökad arbetslöshet och därmed högre utbetalningar direkt genomslag i form av högre avgifter för den berörda kassan. Kostnaden förknippad med att

driva igenom oansvarfulla löneökningar som leder till ökad arbetslöshet och därmed högre utgifter för arbetslöshetsförsäkringen blir på så vis tydligare, såväl för enskilda kassor som för hela arbetsmarknaden. Förändringen syftar till att påverka lönebildningen på ett sådant sätt att sysselsättningen blir varaktigt högre.

Arbetslöshetsavgiftens ekonomiska konsekvenser för staten

Införandet av arbetslöshetsavgiften beräknas medföra att det samlade avgiftsuttaget under de närmaste åren blir lägre än vad det skulle ha varit med den nu gällande förhöjda finansieringsavgiften. För att arbetslöshetsavgiften ska kunna ge ett lika stort avgiftsuttag som den förhöjda finansieringsavgiften krävs att arbetslösheten stiger avsevärt.

Den förhöjda finansieringsavgiften beräknas för 2007 ge intäkter på 8,8 miljarder kronor, vilket är lägre än de 10 miljarder kronor som avgiften beräknades inbringa i budgetpropositionen för 2007. Anledningen till detta är främst det stora medlemsbortfallet från arbetslöshetskassorna som ägt rum sedan årsskiftet.

Den nya arbetslöshetsavgiften medför att statens intäkter minskar med 1,6 miljarder kronor för 2008. Det är en halvårseffekt eftersom arbetslöshetskassorna kommer att betala förhöjd finansieringsavgift för första halvan och arbetslöshetsavgift för andra halvan av 2008.

Nya grupper undantas från arbetslöshetsavgift

Gruppen utan anställning som uppbär sjuk- eller rehabiliteringspenning har utifrån statistik från Försäkringskassan uppskattats till cirka 30 000 personer. Gruppen utan anställning med tidsbegränsad sjukersättning har uppskattats till cirka 15 000 personer.

Medlemmar i arbetslöshetskassor som har aktivitetssättning bedöms vara mycket få men eftersom aktivitetssättning är tillfällig bör gruppen undantas på samma sätt som de som har tidsbegränsad sjukersättning.

Gruppen med utvecklingsersättning som kommer att undantas bedöms vara marginell. Deltagare som tidigare haft arbetslöshetsersättning kommer att få aktivitetsstöd när de deltar i jobbgarantin för ungdomar. Denna grupp är undantagen från förhöjd finansieringsavgift i dag och kommer att vara undantagen från arbetslöshetsavgift.

Med den nya arbetslöshetsavgiften påverkas statens intäkter i normalfallet inte av undantaget eftersom varje kassa betalar in 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Det är bara för de kassor som får en arbetslöshetsavgift som når taket på 300 kronor som det faktiska medlemsantalet och antalet undantagna personer får betydelse för statens intäkter.

Prognos för den nya arbetslöshetsavgiften i respektive arbetslöshetskassa

Enligt prognosen inför budgetpropositionen för 2008 kommer den nya arbetslöshetsavgiften att bli i genomsnitt 147 kronor per ej arbetslös medlem och månad när den införs i juli 2008. Det är i genomsnitt 74

kronor lägre än den förhöjda finansieringsavgiften. Enligt prognosen kommer drygt 90 procent av medlemmarna att få sänkta avgifter när arbetslöshetsavgiften införs. Sex kassor beräknas få en avgift som når taket på 300 kronor. Dessa är Alfa-kassan, Sveriges arbetares, Hotell- och restauranganställdas, Teaterverksammas, Sveriges fiskares och Musikernas arbetslöshetskassor. I dag är det bara Musikernas arbetslöshetskassa som har en förhöjd finansieringsavgift motsvarande 300 kronor. Den största höjningen beräknas Alfa-kassan få. Enligt prognosen höjs Alfa-kassans avgift med 49 kronor per månad. Utöver de arbetslöshetskassor som når taket på 300 kronor beräknas även Bensinhandlarnas, Fastighetsanställdas och Livsmedelsarbetarnas arbetslöshetskassor få höjda avgifter. Resterande 27 arbetslöshetskassor beräknas få sänkta avgifter.

Arbetslöshetskassornas andel av utgifterna

Arbetslöshetskassornas sammantagna inbetalning till staten kommer att överstiga 33 procent av utgifterna för inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning när arbetslöshetsavgiften införs. Det beror på att den ursprungliga finansieringsavgiften behålls. Enligt prognosen kommer arbetslöshetskassorna i genomsnitt att betala 45 procent av utbetald dagpenning enligt inkomstbortfallsprincipen efter det att arbetslöshetsavgiften införts. Eftersom arbetslöshetsavgiften har ett tak på 300 kronor kommer det också att finnas arbetslöshetskassor som betalar betydligt mindre än 33 procent av den inkomstrelaterade ersättning de betalar ut. Eftersom redan den ursprungliga finansieringsavgiften utgör en betydande andel av den utbetalade ersättningen hos vissa arbetslöshetskassor finns det även kassor som kommer att betala betydligt mer än 45 procent.

Medlemmarnas avgifter

Avgiften för medlemskap i en arbetslöshetskassa ska täcka kassans administrativa kostnader, finansieringsavgiften och från och med januari 2007 även den förhöjda finansieringsavgiften. Medlemsavgiften får differentieras mellan medlemskategorier om det finns skäl för detta. De som inte är med i en facklig organisation (enskilt anslutna medlemmar) betalar vanligtvis en avgift som är ca 15 kronor högre per månad jämfört med fackligt anslutna medlemmar (kollektivt anslutna medlemmar).

Under första halvan av 2007 var medlemsavgiften för kollektivt anslutna, icke arbetslösa, i genomsnitt 319 kronor per månad varav 33 kronor avsåg avgift för administrativa kostnader, 65 kronor avsåg finansieringsavgiften och 221 kronor den förhöjda finansieringsavgiften. Den lägsta medlemsavgiften var 240 kronor och den högsta 415 kronor.

Arbetslösa medlemmar betalar bara medlemsavgift för att täcka de administrativa kostnaderna och finansieringsavgiften. De arbetslösas avgift varierar mellan 84 och 135 kronor. Avgiften för arbetslösa påverkas inte av arbetslöshetsavgiften.

Under förutsättning att de övriga delarna av medlemsavgiften är oförändrade kommer den totala avgiften efter juli 2008 att bli i genomsnitt 250 kronor per månad för kollektivt anslutna som inte är arbetslösa.

Den lägsta medlemsavgiften beräknas bli 134 kronor och den högsta 415 kronor. Prop. 2007/08:118

När arbetslöshetskassorna för varje kalendermånad ska betala 33 procent av utbetald inkomstrelaterad ersättning i arbetslöshetsavgift kan medlemsavgifterna komma att variera under året.

Fler karensdagar

Förslaget att införa ytterligare två karensdagar innebär att det inte lämnas någon ersättning under de sju första dagarna av en arbetslöshetsperiod. Besparingen till följd av detta förslag beräknas uppgå till 60 miljoner kronor för 2008 och 110 miljoner kronor för 2009. Reformen kan emellertid beräknas medföra marginellt ökade kostnader för kommunerna. Den kommunala finansieringsprincipen är inte tillämplig eftersom reformen inte tar direkt sikte på kommunal verksamhet utan avser en förändring i ett statligt transfereringssystem.

9.2 Jämställdhetskonsekvenser

Arbetslöshetsavgift

Jämställdhetsombudsmannen (JämO) har påtalat att förslaget kan innebära att kvinnor missgynnas eftersom deltidsarbetslösa, som till största delen är kvinnor, inte heller efter de ändringar som nu föreslås undantas från medlemsavgift som avser att täcka arbetslöshetsavgift.

De arbetslöshetskassor som får ökade utgifter i samband med den förändrade finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen har en mycket jämn könsfördelning. Enligt medlemsstatistik för augusti 2007 är 49 procent kvinnor och 51 procent män i de arbetslöshetskassor som beräknas få ökade medlemsavgifter efter införandet av den nya arbetslöshetsavgiften.

I de 10 arbetslöshetskassor som beräknas få den största procentuella sänkningen av avgiften har hälften en majoritet kvinnliga och hälften en majoritet manliga medlemmar. Ser man till den genomsnittliga förändringen i avgiften per månad för samtliga kassamedlemmar medför den nya arbetslöshetsavgiften en sänkning som uppgår till 76 kronor för kvinnor och 74 kronor för män.

Den samlade bedömningen är att ovanstående förslag till förändring i arbetslöshetsförsäkringen får små konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv. Vad gäller förändringen av arbetslöshetsavgiftens konstruktion så påverkar den sannolikt kvinnor och män på ett likartat sätt.

Karens

När det gäller hur införandet av ytterligare två karensdagar påverkar medlemmarna i de olika arbetslöshetskassorna kan man utifrån utfall för 2004 och 2005 se att den andel som fått en ersättningsperiod beviljad men inte fullgjort karensperioden är betydligt högre bland kvinnor än

bland män. Följaktligen är det en större andel kvinnor än män som har så korta arbetslöshetsperioder att de får arbete innan karenperioden fullgjorts. För 2004 och 2005 har totalt drygt 3,5 procent av alla som beviljades en arbetslöshetsperiod ej fullgjort karenperioden. Bland kvinnor var det ungefär 4,5 procent och bland män ungefär 2,8 procent. De fem arbetslöshetskassor som har den högsta andelen personer som fått en ersättningsperiod beviljad men inte fullgjort karenperioden är i hög utsträckning kvinnodominerade arbetslöshetskassor. Antar man att denna fördelning kommer att bestå i framtiden så kommer män i högre grad än kvinnor att beröras av att karenperioden förlängs med ytterligare två dagar men effekterna är marginella.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

41 §

Paragrafen har justerats språkligt samt med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift (se kommentaren till 48 §). Bestämmelsen i *andra stycket* har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

41 a §

Paragrafen, som även fortsättningsvis innehåller en uttömmande definition av vem som ska anses som arbetslös i förevarande sammanhang, har justerats med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift. Paragrafen har även justerats språkligt i fråga om hänvisningen till 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt med hänsyn till att den nuvarande definitionen utvidgas.

I den nuvarande definitionen av vem som är arbetslös har lagts till en hänvisning till personer som fått utvecklingsersättning, dvs. sådan ersättning som lämnas till deltagare i jobbgarantin för ungdomar.

Definitionen av vem som är att anse som arbetslös har också utökats till att omfatta personer som under hela eller del av den kalendermånad som arbetslöshetsavgiften avser fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som inte utfört förvärvsarbete eller ska anses ha utfört förvärvsarbete enligt 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden. Graden av ersättning eller antalet dagar med sådan ersättning under den aktuella månaden har ingen betydelse enligt definitionen i förevarande paragraf. Det är däremot, som framgår av *andra stycket*, ett krav att personen saknat anställning och, om personen varit företagare, varit arbetslös i den mening som avses i lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Precis som i dag bör den som önskar tillgodoräkna sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös ha skyldighet att visa att förutsättningarna för detta är för handen

Rubriken närmast före 48 §

Rubriken har justerats med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts av en arbetslöshetsavgift.

48 §

Innehållet i *första stycket* har justerats så att det tydligare framgår hur finansieringsavgiften beräknas.

Av paragrafens *andra stycke* följer att arbetslöshetsavgift ska betalas för varje kalendermånad med ett belopp som motsvarar 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden.

Av det *tredje* och det *fjärde stycket* framgår vissa begränsningar av hur mycket en arbetslöshetskassa ska betala i avgift till staten. Innehållet i dessa stycken har justerats språkligt samt med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift. *Tredje stycket* innebär att en arbetslöshetskassa som med hänsyn till begränsningsregeln i 41 § *andra stycket* inte kan debitera medlemsavgifter i tillräcklig omfattning för att få full täckning för arbetslöshetsavgiften beräknad enligt *andra stycket* ska betala arbetslöshetsavgift motsvarande 300 kronor för varje medlem som inte är arbetslös i lagens mening. Av *fjärde stycket* följer att en arbetslöshetskassa som mest ska betala finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift med ett belopp som motsvarar vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

Arbetslöshetsavgift ska betalas för varje kalendermånad. För att systemet ska fungera i praktiken måste själva betalningen av avgiften ske med viss eftersläpning. Regeringen får enligt 49 § meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna ska ske.

87 §

Justeringen i *tredje stycket* är en följd av att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift (se kommentaren till 48 §).

Ikraftträdande

Lagen träder i kraft den 1 juli 2008. Detta innebär att den första arbetslöshetsavgiften ska betalas för juli månad 2008. Det är också från och med den månaden som den utvidgade definitionen av vem som är att anse som arbetslös ska tillämpas.

Förhöjd finansieringsavgift som avser tid före ikraftträdandet ska bestämmas enligt äldre föreskrifter.

7 kap. 10 §

I *andra stycket* har lagts till en regel om att sekretess gäller i ärende om medlemsavgift för arbetslös enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs.

Skälen för den nya regeln har berörts under kapitel 6. Regeln gäller i första hand hos arbetslöshetskassorna. Regeln blir tillämplig också hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och regeringen i ärenden om överklagande av beslut om medlemsavgift för arbetslös.

Begreppet personliga förhållanden innefattar en rad uppgifter och omfattar även enskilda ekonomiska förhållanden. Med personliga förhållanden avses bl.a. hälsotillstånd och liknande, t.ex. sjukperioder. Med ekonomiska förhållanden avses exempelvis uppgifter om inkomst och om sjukpenningens storlek.

Sekretess gäller med ett rakt skaderekvisit. Det föreligger således en presumtion för att uppgifter i aktuella ärenden är offentliga. Om det finns anledning att anta att den som uppgiften rör eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs gäller dock sekretess och uppgiften i fråga får inte lämnas ut. När det gäller t.ex. uppgifter om en persons sjukskrivningsperioder torde det i regel finnas skäl att anta att det är en sådan risk förenad med ett utlämnande att sekretess gäller för uppgiften. Detta gäller särskilt i ett sådant fall där den som begär att få ta del av uppgifterna inte vill tala om ändamålet med sin begäran eller uppträder anonymt. Ännu klarare är att uppgift om någons sjukskrivningsfrekvens inte ska lämnas ut till en arbetsgivare som överväger att anställa personen i fråga. (Jfr prop. 1979:80:2 Del A s. 190.) Sekretess torde gälla även för uppgifter om en persons ekonomi eller eventuella fackföreningstillhörighet. Uppgift om medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa torde dock inte vara en sådan uppgift som det typiskt sett finns anledning anta kan innebära men för den enskilde om den lämnas ut. Detsamma torde gälla för uppgift om medlemsavgifts storlek. Vidare torde uppgifter om t.ex. en persons namn eller adress anses som harmlösa uppgifter som inte omfattas av sekretess.

Till skillnad från vad som gäller för ärenden enligt första stycket gäller sekretess i nu aktuella ärenden även för uppgifter i beslut.

Bilagan

Ändringen i bilagan innebär att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess ska tillämpas även på den del av arbetslöshetskassornas verksamhet som avser prövning av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen om arbetslöshetskassor. Bakgrunden och syftet med ändringen har berörts under kapitel 6.

Lagen träder i kraft den 1 juli 2008.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

21 §

Ändringen i bestämmelsen innebär att karenstiden utökats från fem till sju dagar.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagen träder i kraft den 7 juli 2008.

Av övergångsbestämmelsen framgår att för den person som före lagens ikraftträdande har påbörjat en karenperiod ska bestämmelsen i dess äldre lydelse tillämpas. Det innebär att om den sammanhängande perioden om 12 månader har inletts före lagens ikraftträdande gäller det gamla karensvillkoret inom ramen för den perioden.

Sammanfattning av promemorian En effektivare arbetslöshetsförsäkring (Ds 2007:47)

I promemorian föreslås att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en arbetslöshetsavgift som ska betalas för varje kalendermånad. Denna avgift ska motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden. De begränsningsregler som gäller för en arbetslöshetskassas uttag av medlemsavgifter för den förhöjda finansieringsavgiften ska gälla även för arbetslöshetsavgiften. Det innebär att medlemsavgifter för att finansiera arbetslöshetsavgiften inte får tas ut av arbetslösa och inte med mer än 300 kronor per månad för varje medlem som inte var arbetslös. Vidare ska i enlighet med nuvarande reglering fortfarande gälla att arbetslöshetsavgiften och finansieringsavgiften tillsammans inte får överstiga vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad som avgifterna avser.

Definitionen av vem som är arbetslös föreslås omfatta även personer som under den kalendermånad eller del därav som arbetslöshetsavgiften avser har fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning hela den månaden. Vidare föreslås definitionen justeras så att den som har utvecklingsersättning också anses som arbetslös.

För att säkerställa såväl insyn som den enskildes integritet i ärenden om medlemsavgift till arbetslöshetskassan för den som är arbetslös föreslås också dels att arbetslöshetskassornas verksamhet med prövning av dessa ärenden anges i bilagan till sekretesslagen, dels att en ny regel införs i sekretesslagen om sekretess i dessa ärenden för uppgifter om enskilds personliga förhållanden.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008 med den övergångsbestämmelsen att äldre föreskrifter fortfarande gäller såvitt avser förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet.

Därutöver föreslås att karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utökas från fem till sju dagar. Förändringen föreslås träda i kraft den 7 juli 2008 med en övergångsbestämmelse om att äldre föreskrifter gäller för den som påbörjat en karenstid före ikraftträdandet.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 41, 41 a, 48, 87 §§ samt rubriken närmast före 48 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §¹

En arbetslöshetskassa skall ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får inte för att täcka kostnaderna för *den förhöjda finansieringsavgiften* höja medlemsavgiften

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

En arbetslöshetskassa ska ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får inte för att täcka kostnaderna för *arbetslöshetsavgiften i medlemsavgiften inkludera sådan avgift*

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

41 a §²

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *den förhöjda finansieringsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *arbetslöshetsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd *eller utvecklingsersättning* och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

¹ Senaste lydelse 2006:1545.

² Senaste lydelse 2006:1545.

Med arbetslös i 41 § avses även en person som för den kalendermånad eller del därav som arbetslöshetsavgiften avser fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning hela den månaden.

Finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift³

Finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift

48 §⁴

En arbetslöshetskassa *skall* till staten betala en *avgift* för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i kalendermånaden. *Avgiften skall* motsvara 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen (*finansieringsavgift*).

En arbetslöshetskassa *skall* utöver *avgiften enligt första stycket för samma ändamål betala en avgift för varje medlem i kassan som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § under kalendermånaden (förhöjd finansieringsavgift)*. Denna avgift *beräknas enligt följande*:

– från genomsnittet av en kassas totalt utbetalda dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen per månad och medlem under perioden juli till och med juni närmast föregående år subtraheras motsvarande belopp för samtliga kassor,

– skillnaden multipliceras med 0,000145,

– produkten multipliceras med 240,

En arbetslöshetskassa ska till staten betala en *finansieringsavgift* för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i kalendermånaden. *Finansieringsavgiften* ska motsvara 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

En arbetslöshetskassa *ska till staten* utöver *finansieringsavgiften för varje kalendermånad betala en arbetslöshetsavgift*. Denna avgift *ska* motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden.

Arbetslöshetsavgiften ska dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning.

De avgifter som en arbetslöshetskassa *ska* betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat

³ Senaste lydelse 2006:1545.

⁴ Senaste lydelse 2006:1545.

– varefter 240 adderas till den senare produkten.

Avgiften enligt andra stycket skall dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning.

De avgifter som en arbetslöshetskassa skall betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

Prop. 2007/08:118
Bilaga 2

87 §⁵

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaförestandare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som

⁵ Senaste lydelse 2006:1545.

utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

Prop. 2007/08:118
Bilaga 2

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.
 2. När det gäller förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre föreskrifter.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100)⁶ och bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

7 kap. 10 §⁷

Sekretess gäller i ärende om arbetsförmedling eller yrkesvägledning för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Motsvarande sekretess gäller i ärende om arbetsvård, antagning till arbetsmarknadsutbildning, hjälp och stöd vid arbetslöshet eller andra åtgärder i anställningsfrämjande syfte eller för att främja enskilda anpassning till arbetslivet. Sekretessen gäller dock inte beslut i ärende som avses i detta stycke.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *samt i ärende om medlemsavgift för arbetslös enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor* för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I ärende hos Försäkringskassan eller domstol gäller 7 § i stället för första stycket.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

⁶ Lagen omtryckt 1992:1474.

⁷ Senaste lydelse 2004:786.

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238) och av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem (SFS 1997:239)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

⁸ Senaste lydelse 2005:1145.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 5 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

Föreslagen lydelse

21 §

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 7 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

-
1. Denna lag träder i kraft den 7 juli 2008.
 2. För den som har påbörjat en karenstid före lagens ikraftträdande ska 21 § i dess äldre lydelse tillämpas.

Förteckning över remissinstanser

1. Riksrevisionen
2. Kammarrätten i Göteborg
3. Länsrätten i Västernorrlands län
4. Försäkringskassan, huvudkontoret
5. Statskontoret
6. Arbetsgivarverket
7. Stockholms Universitet, Institutet för social forskning
8. Uppsala Universitet, Nationalekonomiska institutionen
9. Jämställdhetsombudsmannen
10. Arbetsförmedlingen
11. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
12. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
13. ILO-kommittén
14. Sveriges Kommuner och Landsting
15. Landsorganisationen i Sverige
16. Tjänstemännens centralorganisation
17. Sveriges Akademikers Centralorganisation
18. Svenskt Näringsliv
19. Arbetslöshetskassornas samorganisation
20. Företagarna
21. Småföretagarnas arbetslöshetskassa
22. Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd
23. Facken inom industrin

Riksrevisionen, Stockholms Universitet, Uppsala Universitet och ILO-kommittén har inte yttrat sig. ILO-kommitténs sekretariat har dock inkommit med synpunkter. Företrädare för remissinstanserna nummer 4, 6, 10–12 och 14–19 närvarade vid ett remissmöte den 22 januari 2008.

Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 41, 41 a, 48 och 87 §§ samt rubriken närmast före 48 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En arbetslöshetskassa *skall* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får inte för att täcka kostnaderna för den förhöjda finansieringsavgiften höja medlemsavgiften

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

*Föreslagen lydelse*41 §¹

En arbetslöshetskassa *ska* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

För att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften får en arbetslöshetskassa inte ta ut

1. någon avgift av en medlem som är arbetslös i den mening som avses i 41 a §, eller
2. ta ut mer än 300 kr i månaden i avgift per medlem av övriga medlemmar.

41 a §²

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *den förhöjda finansieringsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte utfört förvärsarbete eller haft rätt till er-

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad, eller del därav, som *arbetslöshetsavgiften* avser fått

1. arbetslöshetsersättning,
2. aktivitetsstöd,
3. utvecklingsersättning,

¹ Senaste lydelse 2006:1545.

² Senaste lydelse 2006:1545.

sättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

4. sjukpenning,
5. rehabiliteringspenning,
6. aktivitetsersättning, eller
7. tidsbegränsad sjukersättning,
och som under den månaden inte utfört förvärvsarbete och inte heller ska anses ha utfört förvärvsarbete enligt 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Den som fått ersättning enligt första stycket 4–7 ska, för att anses som arbetslös, även under hela den aktuella månaden

– ha saknat anställning, och
– om personen är företagare i den mening som avses i 34 § lagen om arbetslöshetsförsäkring, ha varit arbetslös i den mening som avses i 35 § samma lag.

Finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift³

Finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift

48 §⁴

En arbetslöshetskassa skall till staten betala en avgift för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i kalendermånaden. Avgiften skall motsvara 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen (finansieringsavgift).

En arbetslöshetskassa skall utöver avgiften enligt första stycket för samma ändamål betala en avgift för varje medlem i kassan som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § under kalendermånaden (förhöjd finan-

En arbetslöshetskassa ska till staten för varje kalendermånad betala en finansieringsavgift för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i månaden. Finansieringsavgiften ska motsvara 131 procent av den under månaden genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen delat med tolv.

En arbetslöshetskassa ska till staten utöver finansieringsavgiften för varje kalendermånad betala en arbetslöshetsavgift. Denna avgift ska motsvara 33 procent av den under månaden utbetalade inkomstrelaterade arbetslöshets-

³ Senaste lydelse 2006:1545.

⁴ Senaste lydelse 2006:1545.

sieringsavgift). Denna avgift beräknas enligt följande:

– från genomsnittet av en kassas totalt utbetalda dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen per månad och medlem under perioden juli till och med juni närmast föregående år subtraheras motsvarande belopp för samtliga kassor,

– skillnaden multipliceras med 0,000145,

– produkten multipliceras med 240,

– varefter 240 adderas till den senare produkten.

Avgiften enligt andra stycket skall dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning.

De avgifter som en arbetslöshetskassa skall betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

ersättningen.

När arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter som täcker kostnaderna för arbetslöshetsavgiften ska denna vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § under den månad arbetslöshetsavgiften avser.

Finansieringsavgiften och arbetslöshetsavgiften får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

87 §⁵

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för

⁵ Senaste lydelse 2006:1545.

medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.
 2. När det gäller förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre föreskrifter.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100)¹ och bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

7 kap. 10 §²

Sekretess gäller i ärende om arbetsförmedling eller yrkesvägledning för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Motsvarande sekretess gäller i ärende om arbetsvård, antagning till arbetsmarknadsutbildning, hjälp och stöd vid arbetslöshet eller andra åtgärder i anställningsfrämjande syfte eller för att främja enskilds anpassning till arbetslivet. Sekretessen gäller dock inte beslut i ärende som avses i detta stycke.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *samt i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor* för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs.

I ärende hos Försäkringskassan eller domstol gäller 7 § i stället för första stycket.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

*Bilaga*³

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2004:786.

³ Senaste lydelse 2007:1339.

Organ

Verksamhet

Prop. 2007/08:118

Bilaga 4

Arbetslöshetskassor enligt lagen
(1997:239) om arbetslöshetskassor

prövning av ärenden om arbetslös-
hetsersättning (SFS 1997:238)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

Arbetslöshetskassor enligt lagen
(1997:239) om arbetslöshetskassor

prövning av ärenden om arbetslös-
hetsersättning (SFS 1997:238) *och*
av ärenden om medlemsavgift för
arbetslös medlem (SFS 1997:239)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2008-03-11

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

En effektivare arbetslöshetsförsäkring

Enligt en lagrådsremiss den 28 februari 2008 (Arbetsmarknadsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Stefan Lundstig, biträdd av kanslirådet Lena Ljungberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om arbetslöshetskassor

41 §

Enligt första stycket ska en arbetslöshetskassa ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

I andra stycket föreskrivs vissa begränsningar vad gäller en arbetslöshetskassas rätt att ta ut medlemsavgifter för att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften. Lagrådet föreslår att stycket får följande lydelse:

En arbetslöshetskassa får dock inte för att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften ta ut

1. någon avgift av en medlem som är arbetslös i den mening som avses i 41 a §, eller
2. mer än 300 kronor i månaden i avgift per medlem av övriga medlemmar.

Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen

Förslaget innebär att den sekretess som för närvarande gäller enligt 7 kap. 10 § andra stycket sekretesslagen (1980:100) i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska utvidgas till att också gälla i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Enligt en förslagen ändring i bilagan till sekretesslagen ska bestämmelserna i 1 kap 8 § sekretesslagen om tillämpning av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om rätt att ta del av allmänna handlingar gälla också i nyss

nämnda medlemsavgiftsärenden. Något undantag från registrerings- skyldigheten enligt sekretesslagen i dessa ärenden föreslås dock inte. Ett sådant undantag gäller enligt 5 § sekretessförordningen (1980:657) för arbetslöshetskassorna när det gäller handlingar i ärenden om arbetslöshetsersättning.

Genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2002 (SFS 2001:1149, prop. 2000/01:129, bet. 2001/02:KU3) gjordes reglerna om handlings- offentlighet och sekretess tillämpliga i ärenden om arbetslöshets- försäkring genom ändring i bilagan till sekretesslagen. De nya reglerna skulle inte gälla i arbetslöshetskassornas handläggning av medlemskaps- ärenden. Detta sammanhänge med den oklarhet som råder i frågan huruvida hanteringen av medlemskapsärenden utgör myndighetsutövning eller inte. Den frågan skulle tas upp i ett annat sammanhang (prop. 2000/01:129 s. 50). Regeringen avser inte heller i det nu aktuella lag- stiftningsärendet att mera principiellt ta ställning till under vilka förut- sättningar arbetslöshetskassornas hantering av medlemskapsärenden innefattar myndighetsutövning eller inte. Det räcker enligt regeringens mening att konstatera att prövning av frågan om medlemsavgift för arbetslös medlem, vilket innefattar en prövning av lagstadgade krav som ger arbetslösa rätt till en mer förmånlig behandling i avgiftshänseende, är av sådan karaktär att den måste anses innefatta myndighetsutövning.

Den i remissen intagna ståndpunkten får långtgående konsekvenser när det gäller en avgränsad del av arbetslöshetskassornas handläggning av medlemskapsärenden. För denna handläggning ska i fortsättningen gälla tryckfrihetsförordningens och sekretesslagens regler om handlings- offentlighet, registrerings skyldighet och sekretess. Den kommer också att omfattas av den tillsyn som utövas av Riksdagens ombudsmän eller Justitiekanslern [se 2 § 3 lagen (1986:765) med instruktion för Riks- dagens ombudsmän och 3 § 3 lagen (1975:1339) om Justitiekanslerns tillsyn]. Om handläggningen i övrigt av medlemskapsärenden inte anses utgöra myndighetsutövning berörs den inte av dessa regler.

Enligt Lagrådets mening är det mot den angivna bakgrunden tvivel- aktigt om de föreslagna lagändringarna bör genomföras utan en mera ingående analys av lagstiftningens följder när det gäller ärendenas praktiska hantering.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2008

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Littorin

Regeringen beslutar proposition 2007/08:118 En effektivare arbetslöshetsförsäkring.